

ACC. NR M. 14568:1-5.

Landskap: Skåne Upptecknare: Sigfrid Svensson, Höör  
Härad: Frösta Berättare: " " "  
Socken: Höör Berättarens yrke: f. d. vagnmakare  
Uppteckningsår: 1958 Född år 1880 i Höör

FOLKLIVS-  
ARKIVET  
LUND

*Kyrkkryddor. s. 1-5.*

*LUF 88*

Ja här i trakten är det inte mer än en tio års tid som gamla gummor hade sin örta-kvast med sej i kyrkan, å satt å luktade på under predikan men efter hand som dom ålsta går bort å messorna blir allt kortare å liksom mera inpullri-va så går sådana gamla bruk bort, förr då skälva predikan varade i två timmar, å iblan där över, så kunde det riktigt kännas sövande, då var det till och med skönt att ha något att lukta på, om det var örter eller en pris snus, men det senare skulle det ju lite vana till annars kunde det lätt bli en nysning å då i regel blev det fler vakna, så till och med prästen kunde komma av sej å sa samma ord två gånger då han skulle se efter vilken syndaren var, å då var det inte alltid en försonande blick som blev nerkastad från det höga. Angående örter så fanns det ju en hel del som var å en la sej vinn om att odla var å en i sin täppa, men det är liksom nya tider å dom gamla täpporna försvinner å med dem även alla gamla örter, jag mins en del från min Moders egna vålansade kryddodlingar, där var för det första

Lavendel som Mor brukade lägga i linneskåpet, å som  
spred en så härlig doft då man öppnade dörrarna till nämnda  
skåp, så hade vi Isop, Ambrot, Salvia, Subbaskäg, Mirjam,  
å Timjan, alla hade var sin doft, så var det bara att välja  
var å en hade sina favoriter. För det mesta bars örtakvasten  
bar vilande på den hvita nåsduken som var svept om psalm-  
boken, detta var mest kvinnor komna till stadsgad ålder,  
gamla män bar ofta sin stora psalmbok bar i handen  
och yngre män hade alltid mindre psalmböcker vilka  
ledigt fick plats i en ficka, så på dem kunde man inte  
se om dom var stadda till kyrkobesök. Örtorna på psalm-  
boken varierade allt efter årstiden, på vintern var det ju  
mest torkade sådana då brukade alltid Lavendeln vara  
med å ett par andra sorter som behöll en god del av sin  
doft fast dom var torkade. Var det möjligt hade man alltid  
blommor vid barndop, liksomå vid kyrktagning. Vid bröl-  
lop var det ju särskilt brukligt med blommor, för det  
första skulle ju bruden hava sin brudbukett sedan

var det ju brudgummen som skulle ha sin minniatyr-  
bukett på rockslaget å sen alla tårnor var sin blommbukett.  
Vid konfirmation fick oftast flickorna en liten bukett vid  
kyrkporten då konfirmationen var över, men pojarna fick  
gå utan. Alla dessa blomkvastar å buketter var i regel samman-  
bundna med bast och om möjligt utarpå insvepta i staniol-  
papper. Vid begravning var, å är fortfarande brukligt att alla  
inbjudna skänkte kransar av blommor, och var, eller hade den  
döde varit med i någon förening eller hade han varit någon  
förtroendeman, var det alltid någon utsedd som framhöll den  
dödes förtjenster å i föreningens namn nedlade en blomsterkrans  
som ett sista tack, och då all kransnedläggning var över, så  
var det kvinnornas tur att var för sig tråda fram till den öppna  
gravnen å säga några tacksamhetens ord, eller enbart säga å då  
nedkasta en liten blommbukett på kistan. Luktflaskor har jag  
aldrig sett, och sådana har aldrig varit brukliga här i denna  
trakt men väl luktdosor, och det var ju i regel lite förnäma  
damer, aldrig fattigt folk hade sådana dyrbara saker, för

dom jag har sett har varit av renaste silver med vidhängande silverhedja och dubbla lock det innersta med små runda hål så parfymdoften strömmade ut då man öppnade ytterlocket för inuti låg en svamp genomdränkt av väl-luktande parfym, så det var nog rätt så uppfriskande att få en näspris av denna härliga doft, kedjan var fastgjord i damens klänningsslimmen aldrig såg man att den blev överläten för någon annan att lukta på. Nu ser man alldrig någon sådan åtminstunde inte i bruk, min Farmor hade en sådan som nog skall finnas kvar någon stans i släkten, jag har alldrig hört annat namn på dem utan lukt-dosor, och alldrig har jag hört att någon man använde sådana lukt-dosor, men väl snusdosor, och dom som var givmilda lät sin dosa gå hela benklaget över i i synnerhet då de hade hört Prästens förmaning till folket att den som kunde å inte delade med sig utav livets goda honom är det synd. Frukt å bakverk vet jag inte ha förekommit i kyrkan eller under predikan ej håller karameller, men en liten tablätt kanske någon gång då hostan vill komma, och det förekommer väl än i dag.

Ett stycke in i förra seklet hade prästerna mycke att säga till om, dom var i många församlingar allenarådande, å ve den som satte sej upp emot prästen han fick vara beredd på att få svara sej inn i det sista, om han ville leva eller dö för prästen hade något att säga efter döden också, så inte var det angenämt för anhöriga att höra bestraffande ord från prästen vid en nära släktings bår, men det var inte många som vågade göra något ått en så mächtig man, men här i ett särskilt fall tog sonen mod till sej å anmälde prästen på högste ort så den gången fick han verkligen lite efterräkning som han aldrig glömde, för efter den dagen tog han verkligen sig i acht för vad han sade, för vid sådana tillfälle fins ju alltid vittne, Numera är ju prästerna mera humana, dom får ju mera hålla sej till sitt, å så deras makt är ju inte så stor på område som inte hör till deras kall, och hungkurensen har trängt in även på deras område genom radion åttå han alla sitta hemma i lungen å ro å åhöra predikan. isynnerhet för gamla är det mycke bekvämt. och inte är det så mycke hungörelser som förr.